

УДК 338.47

JEL Classification: L91, O33, R41

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250708.05>

Бажан Л. І.,

канд. екон. наук, старший науковий співробітник,
завідувач відділу інформаційних технологій
цифрової трансформації економіки,

Інститут інформаційних технологій та систем
Національної академії наук України, м. Київ

Яблоков І. В.,

канд. екон. наук, провідний науковий співробітник,
Інститут інформаційних технологій та систем
Національної академії наук України, м. Київ

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Цифровізація економіки висуває ряд вимог до економічних систем, які стосуються не тільки цифрової трансформації основних процесів, що відбуваються в системі. Велика увага приділяється клієнтоорієнтованості економічних систем, оскільки критерієм ефективності реалізації логістичних функцій є ступінь досягнення кінцевої мети логістичної діяльності, що виражена шістьма правилами логістики: продукт має бути відповідної якості; у необхідній кількості; доставлений у потрібний час та у потрібне місце з мінімальними витратами конкретному споживачеві. Всі перераховані логістичні функції пов'язані з логістичними послугами, які надаються клієнтові в процесі надходження заявок від споживачів на транспортування вантажу, який перетворюється в матеріальний потік, що просувається по транспортній мережі кінцевому споживачу[1].

Крім того, вчасне виконання всіх логістичних функцій транспортно-логістичною системою обумовлює її конкурентоспроможність. Саме цифрова трансформація економічних процесів сприяє конкурентним перевагам системи завдяки тому, що:

- технологічні зміни забезпечують доступ до інформаційних технологій та ресурсів;
- функціональні зміни надають доступ до спеціалізованих інструментів, що сприяє поліпшенню реалізації певних функцій в процесі просування по мережі матеріального потоку, а саме: облік, планування, контроль виконання та ефективність функціонування системи;
- інфраструктурні зміни надають доступ до цифрової інфраструктури системи;

- інтегративні зміни оптимізують процеси управління всіх логістичних процесів, починаючи від замовлення на перевозку вантажу, його обробку, навантаження та перевантажування, доставка кінцевому споживачеві;

- інформаційні зміни надають завдяки широкому використанню інформаційно-комунікаційних мереж та Інтернет інформаційний доступ до ринку.

З метою інтеграції всіх логістичних процесів досліджується фективність підсистеми логістичного сервісу транспортно-логістичної системи при цифрової трансформації економіки.

Логістичний сервіс представляє сукупність нематеріальних логістичних операцій, що забезпечують максимальне задоволення попиту споживачів у процесі управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками, у спосіб найбільш оптимальний, з погляду витрат.

Об'єктом логістичного сервісу, з одного боку, є матеріальний потік, з другого боку – споживачі матеріального потоку. Таким чином, логістичний сервіс є функціональним елементом транспортно-логістичної системи, будучи потоковим процесом взаємодії системи транспортування продукції та системи її споживання [2].

Ключові показники ефективності логістичного обслуговування клієнтів:

- час від отримання замовлення до доставки;
- надійність та можливість доставки на вимогу;
- стабільність постачання;
- повнота та ступінь доступності виконання замовлення;
- зручність розміщення та підтвердження замовлення;
- регулярність інформації про витрати на обслуговування;
- ефективність технології вантажопереробки на складах;
- якість упаковки та виконання пакетних та контейнерних перевезень;
- надійність та гнучкість поставки.

Дані показники не є матеріальними, а тому для оцінки рівня конкурентоспроможності транспортно-логістичної системи за умов ефективного функціонування підсистеми логістичного сервісу, який об'єднує всі процеси системи, було використано метод аналізу оболонки даних.

Метод оцінки рівня конкурентоспроможності стійкості транспортно-логістичної системи при цифровій трансформації економіки, в основу якого покладено метод аналізу оболонки даних (DataEnvelopmentAnalysis – DEA), сутність якого полягає у побудові виробничої функції на основі підприємств, що мають функціонування системи і є методом порівняльного аналізу діяльності різних складних економічних та соціальних систем.

Метод аналізу оболонки даних використовує метод лінійного програмування для побудови відповідної кривої виробничої діяльності системи, для чого використовується метод лінійного програмування.

Досліджується ефективність підсистеми логістичного сервісу транспортно-логістичної системи при цифровій трансформації економіки. Враховуючи ту

обставину, що логістичний сервіс представляє сукупність нематеріальних логістичних операцій, які забезпечують максимальне задоволення попиту споживачів у процесі управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками способом найбільш оптимальним, з погляду витрат, запропоновано модифікований метод аналізу даних.

Сутність запропонованого методу полягає в тому, що вимір ефективності функціонування транспортно-логістичної системи в результаті виконання логістичних послуг обслуговування клієнтів щодо наявних у неї ресурсів порівнюється зі стандартами, що відповідають міжнародному стандарту ISO серія 9000 2015 – "Інформаційні технології. Послуги".

Такий підхід дає можливість оцінити ефективність всіх логістичних послуг системи в контексті того, як вхідні дані, використовуючи наявні ресурси, перетворюються на вихідні дані, продуктом якого є матеріальний потік аналізу оболонки даних.

Список використаних джерел

1. Безугла Л.С., Юрченко Н.І., Ільченко Т.В., Пальчик І.М., Воловик Д.В. Логістика: навч.посіб. Дніпро: Пороги, 2021. 252 с.
2. Крикавський Є. В. Логістика. Львів: Львівська політехніка, 2004. 447 с.

УДК 620.9:338.45

JEL Classification: Q42, O33, L26

Безтелесна Л. І.,
д-р екон. наук, професор,
Національний університет водного господарства
та природокористування, м. Рівне
Ткачук Я. В.,
здобувач третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти,
Національний університет водного господарства
та природокористування, м. Рівне

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА РОЗВИТОК БІЗНЕСУ У ПРОСЬЮМЕРСЬКІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ

Просьюмеризм характеризується активною участю споживачів у процесах створення цінностей та набув широкого розвитку в цифрову епоху завдяки поширенню інтернету, відкритих платформ, 3D-друку. Як модель економічних відносин поширився завдяки технологічному прогресу, який